

нятті можна використовувати матеріали з мережі Internet. Застосування комп'ютерів в навчальному процесі збільшує об'єм інформації, що повідомляється на практичному занятті, активізує пізнавальну діяльність студентів.

Сутність інформатизації освіти полягає в створенні умов для вільного доступу до великих об'ємів активної інформації в базах даних, базах знань, електронних архівах, довідниках, енциклопедіях. При цьому припускається, що чим більший обсяг знань, тим результативнішою буде дія. Але обмірковане використання систем автоматизації професійної діяльності потребує досить високої кваліфікації, якою студенти ще не володіють. Нерідко вони з успіхом володіють лише апаратними і програмними компонентами автоматизованої системи. При цьому професійна кваліфікація в предметній області росте повільно, або зовсім не росте. Перенавантаження навчальною інформацією призводить до помітного розриву між теорією і практикою, діяльністю та її інформаційним забезпеченням.

В умовах глобалізації знань (інформаційні потоки, Internet тощо) навчання повинно бути спрямоване на забезпечення засвоєння всіма студентами без винятку обов'язкового мінімуму (на рівні державних стандартів) знань, що дозволяє продовжувати освіту або зайнятися трудовою діяльністю після отриманої спеціальної підготовки і тим самим надати освіті доступного, демократично гуманітарного характеру та надання можливості здібним або особливо обдарованим студентам максимально розвинути свої позитивні нахили і задовольнити свої пізнавальні інтереси.

Широке застосування таких інформаційних технологій як програмоване навчання, експертні системи, мультимедія, імітаційне моделювання, предметні комп'ютерні практичні заняття сприяє підвищенню пізнавального інтересу та творчої активності студентів, дозволяє здійснювати особистісний підхід до студентів та поетапне засвоєння знань, умінь і навичок. Використання комп'ютерно орієнтованих засобів навчання на практичних заняттях з різних базових дисциплін дає змогу зробити висновок, що ЕОМ – це не тільки потужний інструмент, а й повною мірою третій, партнер у педагогічній взаємодії, який дає іншим його учасникам великі можливості в переробці інформації. Отже, переваги застосування нових інформаційних технологій виявляються саме у вирішенні психолого-педагогічних проблем, пов'язаних із розвитком особистості студента та підвищення ефективності процесу навчання.

ВАЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ВИКЛАДАННЯ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ

Каськова Л.Ф., Ващенко І.Ю., Карпенко О.О., Амосова Л.І., Новікова С.Ч.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Перехід на кредитно-модульну систему викладання стоматологічних дисциплін потребує широкого використання інноваційно-інформаційних технологій. Це створить умови для плідного розкриття потенціалу всіх учасників навчального процесу та надасть їм можливості проявити свої творчі здібності.

Ключові слова: інноваційні технології, кредитно-модульна система навчання, рейтинг.

Головна мета сучасного навчального процесу полягає у створенні умов для плідного розкриття потенціалу всіх учасників навчального процесу та надання їм можливості проявити свої творчі здібності.

На сьогодні вищі учбові заклади поділяють за специфікою викладання на ті, що використовують традиційну систему, та ті що навчаються за кредитно-модульною системою.

Традиційна методика освіти полягає у спілкуванні педагога зі студентом. Викладач здійснює постійний контроль за учбовою діяльністю та оцінює ступень засвоєння опанованого матеріалу. Він несе основну відповідальність у створенні плідного діалогу. Метою викладача є кваліфіковано сформулювати учбові цілі та надати необхідну мотивацію для студента. Лекції, семінарські та практичні заняття є основним способом доведення до уваги змістового матеріалу. Підготовка та опрацювання методичного матеріалу також залежить від погодженості у роботі викладацького колективу. На завершальному етапі студент отримує оцінку після демонстрації своїх знань та вмінь. Наведена модель носить директивний характер. Вона передбачає такі методи контролю знань, як усне опитування та підсумковий поточний контроль. Незначна кількість годин, у порівнянні з аудиторною роботою, відводиться на самостійну позааудиторну роботу.

На учбово-освітній процес покладають реалізацію наступних функцій: реалізуючу (студент опановує та застосовує на практиці освітні цілі); розвиваючу (рівень розвитку студентів); виховну (впливає на результат виховання); спонукаючу (виступає у якості заохочувального засобу до освіти); контрольну - корегувальну (діагностика та управління освітнім процесом).

Для підготовки висококваліфікованого фахівця виникає необхідність використання різноманітних освітніх методів. Найбільш поширена їх класифікація запропонована Ю.К. Бабанським. Вона передбачає три групи методів: 1) методи організації та здійснення учбової діяльності: мовний, наочний та практичний (аспект сприйняття та передавання учбової інформації); індуктивні та дедуктивні (логічні аспек-

ти); репродуктивний та проблемно-пошуковий (аспект мислення); самостійна робота та робота під керівництвом педагога (аспект управління освітою); 2) методи стимуляції та мотивації учбово-пізнавальної діяльності: інтерес до освіти; відповідальність під час освіти; 3) методи ефективності для здійснення контролю та самоконтролю за учбово-пізнавальною діяльністю: письмовий, лабораторний – практичний.

Бабанський Ю.К. запропонував найбільш адаптований підхід до вибору методів освіти, на наш погляд, найбільш орієнтований на модульне проектування навчання. Напрямки педагогічної діяльності: визначення матеріалу запропонованого до самостійної роботи; вибір методів пізнання та способів їх поєднання; розробка способів контролю.

Вирішення цих завдань неможливе без запровадження інноваційних інформативних технологій. Раніше визначальними орієнтирами освіти було формування знань, практичних, інформаційних та соціальних навичок. Сучасні учбово - педагогічні тенденції здебільшого направлені на опанування такими технологіями та створення ефективних методів впливу на студентів, які б забезпечили баланс між соціальними та індивідуальними його потребами та створили умови для самовдосконалення. Студенти, які навчаються із застосуванням новітніх технологій в освітньому процесі, мають більш високий рівень розвитку за різними показниками, в порівнянні з навчанням за традиційними методами. Нововведення, або інновація, характерна для будь - якої професійної діяльності людини. Термін «інновація» у перекладі з латинської означає «оновлення, новизна, зміна». На початку ХХ століття виникла нова область знань «інноватика» - наука про нововведення, в межах якої стали вивчати закономірності технічних нововведень в сфері матеріального виробництва. Педагогічні інноваційні процеси стали предметом пильного вивчення на Заході у 50-х роках ХХ століття та останні 20 років у нашій країні. Метою педагогічної інновації є підвищення ефективності учбового процесу та внесення конструктивних змін у виховний процес студентів вищої медичної школи.

В цілому під інноваційними процесами розуміють комплексну діяльність по створенню, опануванню, використанню, розповсюдженню інновацій. Визначають різницю у формулюванні поняття «новація» та «інновація». Новація - це засіб, а саме новітні технології, методики, методи програми та ін. Інновація означає опанування цього засобу. Інновація – це спрямована зміна загальної системи, яка створює умови для переходу з одного стану у принципово інший.

Вивчення науково – педагогічних інновацій дає змогу надати перевагу модульному навчання у вищій медичній освіті, що особливо актуально у нинішніх умовах переходу навчання студентів стоматологів на навчання за Болонською системою. Модульний курс, на думку спеціалістів, дає змогу не знижуючи якості освіти: скоротити лекційне навантаження, збільшити самостійну роботу студентів, забезпечити активізацію пізнавального процесу. Головна перевага модульно-рейтингової системи освіти полягає в тому, що вона спрямована на індивідуальну роботу зі студентом та дає змогу мотивовано залучати студента до учбового процесу шляхом персонального накопичення балів.

Модульний підхід створює умови для вирішення освітніх задач:

- адаптування учбових дисциплін до конкретних учбових, індивідуальних цілей та особливостей аудиторії;
- підвищує інформативність, системність, інтегрованість та функціональність наведених стоматологічних дисциплін за рахунок виділення спеціалізованих задач шляхом підвищення теоретичного узагальнення, генералізації та синтезу понять;
- сприяє впровадженню нових педагогічних та стоматологічних технологій у навчальний процес;
- надає раціонального методичного забезпечення учбовому процесу, що сприяє гармонізації діяльності між студентом та викладачем;
- активує пізнавальну діяльність студентів, підвищує їх індивідуальний рівень самоорганізації та захоплює до регулярної роботи;
- співпраця з профільними лікувальними закладами дає змогу залучати до учбового процесу ведучих спеціалістів лікарів – стоматологів вищої категорії та представників - консультантів стоматологічних фірм, які спеціалізуються на випуску стоматологічної продукції та гігієнічних засобів.

Використанням інноваційних та інтерактивних методів, а саме мультимедійних презентацій у роботі зі студентами - стоматологами 2-3 курсів дало можливість підвищити рівень сприйняття спеціалізованої інформації. Наш досвід роботи показав, що використання стоматологічних фільмів та мультимедійного лекційного матеріалу за теми заняття: «Ендодонтичні матеріали для пломбування кореневих каналів», «Техніки пломбування кореневих каналів у молочних та постійних зубах» з предмету «Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології» дає змогу наочно репрезентувати матеріал та підвищити ступень його запам'ятовування.

Вирішення ситуаційних завдань, пілотне та комп'ютерне тестування, підготовка рефератів, демонстрація практичних навичок на фантомах та пацієнтах, індивідуальна робота, підготування мультимедійних презентацій до практичних занять вимагає від студента підвищеної концентрації на учбовому процесі. Диференційований підхід та гнучка система накопичення балів дає можливість підвищити індивідуальний підсумковий рейтинг з модуля та мотивацію до самоосвіти, що сприяє більш якісній підготовці - фахівців за спеціальністю стоматологія.